

pis Gundis. de Paz, in praxis, 5. tom. cap. 9. §. 1. per totum, vterius; quadriennium constitutum ad petendum restitutioinem d. l. supereruacum, posse ex causa extendi, intra vitam, 40. b. de minoribus, leg. potesta, 6. C. de tempore integr. restitut. Preterea, licet habet res viquid ad triginta annos, possit hæreditatem ad reg. licet, 8. vbi Accus. & omnes Codic. de iur. delibera- beran, exortan cum multis noster vidac. Spino in spe- culo testamentorum, glossi 33. principali, ex num. 3. potestibus tamen creditoribus legatis, potest index statuere tempus heredi, intra quod ladeat, leg. quis institutus, 2. 3. Icd si bonorum, p. de heredi in- stat, leg. fin. §. 1. C. de iure deliberandi, & enique, liceat ad opponendas dilatorias exceptiones tempus à leg- fit constitutum, lata demum, 1. 3. C. de procuratoriis exceptionem, 1. 9. de probationibus, 1. 9. tit. 3. part. Ordinatio Lusitanorum, lib. 3. tit. 3. 7. 8. 1. exortan Gon- dis de Paz in praxis, 1. part. tom. 5. tempore ex num. 1. ex causa tamen potest index illud, vel coactare, vel prologare, cap. pastoralis, 4. de except.

Pugnat igitur, & iuris virtutique authores, & interpres in ea questione, aed, vt si numero pugnes, vita eorum communis sit, vix intelligas, quo & in hil. & buren, vides, res tamen distinctionis scdere componenda est. Namque si legales termini cum expreso, & vel tacito homini ministerio concordant, possunt ab eodem homini coactari, & ampliata iusta interveniente causa, quomodo posteriorae opinio probatur. Si vero simpliciter, & sine iudicis ministerio, non possit iuxta primam sententiam numer. 17. supra relatum quomodo rem dissolunt. Bala qui hanc meram veritatem esse dicit, in Auhent. iubemus, C. de iudicis, & alijs relati a Ripa, n. 15 in lib. 1. Menoch lib. 2. de arbitriacal. s. 1. n. 1.

1.2. Menoch. lib. 2. de arbitrio causarum 5.2.nu.5.
32 Quia autem sunt iuste causa disputationis hic Bait. nu.
4. Alexand. nu. 7. Ripa. nu. 26. Menoch. d. casu 52.nu.
que in summa cum ex personarum, cause & tempora-
ris orientantur, iudicis arbitrio, & religionis
relinquuntur.

33 His denique addenda est l. i. tit. 3. lib. 4. nonne Re
copil. & l. i. & tit. 6. eiusdem libri, illa enim nominata
tim cauetur, quod etis prima citationis statutus sit le
gitimus octoginta, vel centum vixginta dierum termi
nus, si tamen personarum cause, & temporis, su
distantia locorum, sine regionis qualitas illum, va
coactari, vel protogari suadeat id judices habere posse
terunt. Idem, & in probationum termino, vi possit
ex causa minuti posterior lex statuit, iuxta quam mu
tatis proposito eisdem in locis obseruat Alphon. &
Azenedo, & in optimo, & practicabili calo iungit. Pa
ladorius lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. part. 5. ion. 1.
& num. 23. quamvis Bart. in h. l. 2. quoque Alexan. sequi
tur, n. 1. Vincen. nu. 27. Abb. nu. 10. Felin. num. 1. An
ton. nu. 12. Decin. 1. 3 in 4. capit. cum sit Romana, utro
que causa dilationes in arbitrio iudicis esse eximuntur,
quod ratione est satis consonum, cum multa accide
possit, propter quae coactari, vel prorogari exp
ditas, à qua sententia non multum discrepat. Rob. M
ranta omnino videndum, in praxi, & p. tit. de dilatione
num. 16.

SUMMARIA

I Index datus, qui damnare potest, an & absoluere pos-
sit, & ex num. I. 6. & n. 20.

Gellio, lib. 14. noct. Atticar. cap. 2. ex quo electum, adumque indicem, sibi litigatores postulabant, cum ex coram consensu dabatur, nisi forte fieret electio, quoniam ut Cicero pro Cluentio ait: *Neminem volunt Romanii, non modo de affirmatione cuiusquam, sed ne pecuniaria quidem de re minima esse indicem, nisi qui inter adie faris conuenienter*, dicta legi si in iudicio, 80. d. de iudiciis, lege ex consensu 23. d. de appellat, ita tamen index, quem nominatio altera pars petere dari non poterat, lege Iulianis, 16. dicta legi obser- vandum, 47. d. de iudiciis, & cum inter vitrumque litigatores de iudice conenerant, ex conventione in dicendo litigitoribus addicere Praetor dicebat, lege index datu, quadragesimo sexto, p. de iudicis.

41

ininde munete indicabant quomodo intelligi, l. Tita 35. D. de auro, & argento, legato. Vbi praeior fidei, commissarius sententiam pronunciantur. Intellig. s. & infinita alia iura, que nominatio adducunt. F. hotoman. & B. Bisson. verbo index datu, que transferibile esse oriosum. Formam autem † dandi indicis ex probatissimis authoribus, & pluribus Iuris Confultorum locis, adducunt Diogenes, adit, de iudicis omnib[us] iudicis cap. 2. & in iuriis gentium, 7. 9. Et ideo, vide actionem dandam, D. de pacis, & in l. 1. & in l. 3. huius tituli, & lib. 1. aliip[er]t. animaduertit, cap. 3. cap. 53. Ioan. Gorraius, lib. 3. misce. cap. 18. plenissime Anton. Correa Salsus Luitprandus Doctus, & diligens, in commentariis ad titul. 1. lib. 1. ordine. Porro respon-

Index carus, quadragintaen. texto, p. 10. iudicis.
¶ Planè quamvis septem partii initii conditoris rem
hanc è media antiquitate repetitam, suorum tempora-
rum iniuria non fuerint assecentes, idem tamen ius fer-
plerunt, in l. 20. tit. 4. part. 3. licet quod de iudicibus
datis Iure Confulti scribunt in delegatis accipiunt,
quorum longe diuersam naturam esse audierimus ad.
à Divo Pio in principio, infra eodem, et regni.
Estan delanteel Rey ambas las partes a las vegadas, e
pidente merced que les de algun Inex delegado que los
oys, e libre el pleyo, e la contienda que han entre si, e
las vegadas la una parte a tan solamente. E por ende de-
mos que quando ambas las partes lo pidieren, que deus
el Rey guardar, o aquello que dire, que les de tal omo
para ello que plega con el tan bien à la unaparte como à
la otra, sic.

la ora, &c.
EX qua observatione folio ego deducere dissolu-
tionem quoridam apul forentis questionis, quippè
an in causis, in quibus ad Civitatis decuriones cau-
se per appellationem deferuntur, vel ex eis duo in-
dices ordinario recusat a dñguntur, iuxta l. 1. verbi.
Y en los pleitos criminales, tit. 16 de las recusaciones, &c
l. 7. tit. 18 de las apelaciones, lib. 4. nonne Recopilat. pos-
funt duo illi indices a civitatis concilii dati reculari,
quam nouissime ad partes disputat Bonadilla, libr. 3.
cap. 8. ex num. 121. & quantum ipsi, eodem in loco, sub
nn. 125. tactum opinionem, & sententiam Alfonsi de
Azeuedo, in additionibus ad Cutiam Pisamat, lib. 4.
cap. 6. nro. 68. existimatis ab appellante eos non pos-
se recusat, bene, tamen ab appellante: his ego sen-
tentiam nova consideratione, ex his que iuxta indi-
catur nullis in causis patrem filium, aut filium patrem
iudicem habere posse.
Item & text in l. 1. Cade pedaneis indicibns, cuius 10
verba: *Deis causis, in quibus quid ipsi non possent co-
gnoscere, antebac pedaneos indices dabant, niale Accur-
sart. & antiquiores ad facti impedimentum referunt;*
natus error ex huic antiquioris ignorantia, ex qua
constat in eiusmodi causis, quia indices dare debe-
bant eos cognoscere non posse. Denique t. tex. in l. 11
ait Praetor. s. in prim. ins. eodem, quam bene ibi hodie
accepimus Duarenus, & Donelus, cum tamen anti-
quiores interpres aliqui non potuerint. ad quam
indicem referunt illa Vlpianus nota (*metius dissiper*,
cuius de eare noio est) quæ ex superioribus ad datos
indices referenda constat, lo. Rofinus, lib. 9. antiqu. c.
18. & c. 26.

ces datos supra resoluimus, magis probo, nempe se-
mel approbatos & curiosos, nisi ex bona causa non
posse recusat, sunt autem omnes de Concilio appro-
bati: quorum si aliquos habeat suos pectos, ne vel elec-
tione, vel forte ei iudices dentur, in primis supplici
libello appellationis eos reiceperit oportet, sed iam ex
dictuculo ad viam redamus.

6 Superioris igitur magistratus (vnu. 1. insinuani-
mus) in iudicis ordinariis non indicabat, sed ius
dicebant, quia diversa sunt, 14. d. de interrog. actio. l.
quidam 17. versiculo praeiude. inf. eccl. t. C ne quis in
sua causa iudicet, aut ius fib. dicat. *Ius dicere est iu-
dicium componere*, iuxta formam traditam à Theophilo,
in prime Inst. de interdictis , actionem concedere ,
l. 12. n. quod cum eo, l. si finita , 15. §. eleganter, n. de
damni, inf. l. 2. C de for. subla. iudicis dare, l. l. 13. D.
de iurisdict. omn. indic. adiuncte infra citandi , &
Duarenus, in Apologia de iurisdictione , & imperio,
Corrasius, lib. 3, mis. c. 18. Renard. Pro tribunaliom,
c. 11. & lib. 1. de praeciducis, c. 4.

Vnde iam colligunt extraordinaria iudicia fruſſe illa, in quibus prætores indices non dabant, fed cognoscebant. l.i. §. medicorum, & toti:it:D. de variis, & extraordi:cog. explicant iam citati Brifon. & Hoto-man. de verbis, iuris, verbis, extraordinaria iudicia, id initio nascientis Reipublice, quo tempore duo tantum Prætores in viba erant, Postea autem ad octodecim Praetoribus auctis. l.i. §. deinde: & §. capti., D.de origi:iur. Rosino, l.b. cap. 1. negotia etiam pro in- ce Papinianis, cum tuſtis nec formularium pan- lam abolisceret, confuecit auctorem condemnari à iudice recte posse, rationem subiungit Imperator, quia cuius in agendo, quis obseruat arbitrium cum habere contra se iudicem, edem in regno:non debet dignari, quam in hodie, & vere, & noue præter alios intelliges.

Antonij Pichardi Praet. Institut.

bene agere oportet, & sine fraudatione, quid sit fiducia, legi apud Ciceron.lib.3 officiorum, & lib.7 epist. famili. epistola 12. & in oratione pro Sexto Rofio, & Hotoman. & Bifon.lib. 6 de verb. sign. verbo fiducia, & fiducie in iudicium, & vere, que nos scripimus, in §. vnicō Inst. de fiduciaria tutel. In arbitriis, quantum equus melius. Que formulæ fatis testantur, multo plus arbitrio quam iudicii permittit esse. In iudicio nihil est, nisi dictum, aliter, simplex in arbitrio mite, moderatum, & quantum equus melius de re bonus locus apud Senec. libro 3. de benef. cap. 7.

Solebat, & pretor iudices, qui recuperatores dicti sunt dare, sic dicti, ut Thesophilus, in §. eadem, Init. quibz ex casu man. non licet ait, quod per eos vniuersitate suam recipiebat, præcipue in iniuriarum iudicis: unde Cicero in libris Rhetoricorum iudicium recuperatorum appellat iudicium iniuriarum. Eorum memini: Linnae. lib. 28. & 43. & Gellius lib. 20. dum ait, iniurias affinandas Praetores se datus recuperatores rediverunt, quod modo supplex fuit, que de his iudicibus diligens Bifonius scribit, lib. 16. de verb. sign. verbo. Recuperatores. Hoc tamen iudicium triplex genus. Iudicis arbitrio recuperatores frequenter eadem notio promiscue in libris initis enumerantur. Haec de iudicibus datis infinitas sufficiat, ex quibus innumerata iuriis civilis loca, que passim offendit exatissime intelligit.

16 Sed nominatum nostram hanc, l. 3. in qua vt nu. 1. diximus, & aduentur Duaren. & Donell. dubitatio ex stricta illa formula, qua index datur autem nascitur; nam si mandandi tantum modo potestas formula comprehensa fuit, vt in exemplo, num. 1. proposito, quomodo absoluere index poterit, qui eam potestatem non accepit, cum ei data non fuerit. Nihilominus tamen cum indicem pro potestate sibi data abfoluerit quoque posse, respondit Iulius Paulus, quem hunc habuisse (enim facile tibi persuadebis, si cum hac nostra, l. 5. que ex eo sumpta est, lib. 17. ad dictū conferas) l. cum prætor. 12. D. de iud. Pomponius, l. 6. Litterae pares, 38. infra hoc tamen que ex eodem libro ducēta fuit, vt earum in licentia inscriptio, & contemplantur Ant. August. lib. de non iubitis propriis, l. C. cap. 1. col. 186. lo. Vvulgatus Freyminius in Sympathonia iuriis chronologica, pag. 605. in quibus l. C. Paulus de iudicibus à prætore dandis agit: qui dare possum, qui dari, & quomodo, in pio potestate valer sententia late ab uno si sint plures iudices. Posse autem absoluere enim, qui damnandi potestatem accepit, inde efficitur. Nam prætor, qui fecit potestatem condemnandi, vt ipsa, & absoluendi potestatem fecisse intellegitur voluntas, ex eo deprimitur. Quoniam si magistratus voluit, qui reum debet condemnare in hoc iudicio, multo magis volunt abfolui, si non debet. Sanè ita credendum est, cum magistratus viri boni, & cios, qui ius redditum officio fungi volunt, nam cum utriusque parti in iure reddendo confundendum fuerit, iustitia. 10. D. de iust. & iur. tum vero ad absolucionem propterea esse debemus. I. Attianus, 46. sicut oblig. & act. absentem, 5. d. de panis. l. sauvabiliore, 163. d. de reg. iur. deinde quoniam si voluntum iudicem, quem dabat habere damnandi potestatem; multo magis cum volunt habere absoluendi potestatem, enim multo plus sit condemnare, quam absoluere: Ideo ergo in huius iudicij formula absolutionis Prætor non memini, quia superfluum fuit, priore illo concessio, vel iniunctio, vt licet damnare posset, posterius adicere, cum & ex verbo, indicis, atque iudicij item, ex eo quod in iudicio manus erat, & difficultas id quod minus est, nec tamen minus ad officium iudicis pertinet, datum intelligatur.

17 Eodem sensu accipienda, nemo, 38. D. de reg. iur. sumpta ex Vlpiano, lib. 7. ad Sabinum, ex quo loco

sumpta est etiam, l. cum qui, 1. 3. d. de iuris omnibus, si locus, 59. d. de iudic. index postea quam, 51. infra hoc tamen in quo libro, & locis, Vlpianus, de indicibus datis, deque eorum potestate agit, quam siue iuxta Pandectas Florentinas leges nemo, qui condemnare potest, absoluere non potest, nec iuxta vulgarem lectio- nem, nemo qui condemnare non potest, absoluere potest, semper idem sensus manet, ut recte ibi Pet. Faber adiutavit, quippe, ut in demum absoluendi, qui, & con- demnandi potestat habeat, quod & nostra leg., 3. cap. 7.

Sed an, qui damnare non potest, absoluere possit, dubitat Accus. hic, quam questionem negativa regula communiter ab omnibus approbata definit, fallitur tamen, & convincitur, cum ratione, tum auctoritate. Quoniam si absoluendi potestat nominatio accepit, non ideo minus poterit absoluere, quod non possit damnare; non enim, si cui conceditur, quod minus est, ideo id non poterit expedire, quod ei, quod maius est, non concedatur. Unde neque affirmativa potest arguere, potest absoluere, ergo & con- demnare. Quod nominatum docet Imperat. in d. l. 3. §. adeo autem, C. vbi senator, vel clariss. & auth. ut clerici apud prop. Episcopos, & si tamen, & in authen- tico de sanctis. Episcopos, & clerici. Ergo quamvis ab- solutor, & condemnatio in eodem sunt iurisdictionis gradus, ut notar Baldus in Limperium, l. 1. & num. 7. D. de iniunctis omnibus iud. Feltinus in cap. andantis, nu. 10. de prescripitionibus: ex defectu tamen potestatis sa- pe non concurredit, vt in dictis locis, sed ut inquit Vlpianus) in l. folio, 9. in prine, 2. de offic. Proconsul. & legat. Extraordinarium est hoc genus mandati, quoniam regulatius, quis liberandi reos ius non ha- bat apud quem accusari non possit. Data ergo, siue mandata causa id datum, siue delegatio iudex poterit, quod specialiter ei datur, mandatur non vitra, nec etiam condemnatio, & abolitionis ratio ex sua- pra obseruantur.

Ex quibus, infertur in praxi confirmatio, glossa- verbo, contra eos, in Clem. 1. de heret. quippe quod, cum artificiori iure possit Episcopus, in crimen he- retici, cognoscere, & sententiam ferre fine Inquisi- tio, per hoc, 17. de heretic. lib. 6. quamvis nona de Clem. 1. decisione statutum sit, vt alter sine altero, non possit sententiam ferre contra reum heretica prauitatis, cura de abolitione d. Clem. nullum ver- bum faciat, in ea secundum eum istius antiquum, ex reg. 1. precipitum, 22. Cade appell. quia eius, & con- demnationis longe alia est ratio, vt nuper diximus, quod glos non relata, & par, in d. l. 3. hoc tamen admittit, & ad partes dispartans Iaso, ex nu. 5. ad nu. 10.

Relinquitur igitur, vt ad eandem l. 3. redeamus, ex tam longe petitis, cum indicem, qui condemnandi potestat habet, & absoluendi, ius cuiam habere; similes sunt, l. qui verante, 103. §. cius, 2. de reg. iur. eius (inquit) est allionem denegare, qui possit & dare: nam sicut se habent condemnare, & absoluere, in iudice dato, ita in magistratu actionem dare, & actionem denegare: quoniam cum permittitur magi- stratus actionem dare, permittitur denegare, item & text. in l. folle, 4. d. de acq. heret. l. cuius est folle, 3. d. de reg. iur. de quorum vera legione præter Pet. Fabr. ibid. qui acutæ rem explicat, videndi sunt Ant. Aug. lib. 1. emend. c. 2. diuin. in h. l. 3. & in paraphras, de acq. heret. c. que sint necessaria ad repudiationem. Cuiac lib. 5. obf. 39. Robert. lib. 2. recepta lectionis, c. 26. & an tempore a pari absoluio, & condemnatione proce- dent. Vide apud Socin. reg. 4. Bern. Diaz, reg. 6. & 8. Sebas. Med. reg. 9. Felin. in e. cum inferior, de maior. & obed. eun. & dec. in c. non potest, de re iud. Comit. in e. a. ma. mater. 1. p. 6. 12. num. 2. & omnino que hic scribit Iaso, ex nu. 1. ad vlt. 7. 1. 16. 1. 19. 1. 22. p. 3. Greg. omnino videndum in l. 35. gl. 6. tit. 1. p. 3. qui recte in finem

finem illius glossæ, eandem, l. 35. ibi: Pierde la carta, interpretator, & diximus supra c. 4. nu. 4.

Eorum, qui in sententia, aliorumque in- strumentorum executione, index, & ad- vocatus obseruare debent. Epitome: ho- diernam praxim luculentam methodo per- stringens. Pro explicatione, l. à Diuo Pio, 15. in princ. & §. 1. cum seq. & l. 16. cum sequent, vsque in l. 3. 1. 4. 1. 4. 9. l. fol. 5. 6. 1. 59. in princ. h. t. D. de re iud. l. 1. cum seq. tit. 2. lib. 4. nouæ Recop.

S U M M A R I A.

- 1 Executionum materia commendatur.
- 2 Executionis processus, Latino laconismo proposimus.
- 3 Executionis processus Hispano sermone comprehensivus.

7 Landet nostram hanc de re iudicata, & effectu sententiarum tractationem aureis numerosis clausulis in maximam vestram utilitatem horum capitum, que in inscriptione indicavit expeditio, in quibus Tribonianus, licet confusus, & sine delebit (provi- solet) I. C. ea de re sententias texerit. Nos eas simil & ordinem, quae in extraordinaria hac executionis sententia persecutio disserti iudices, & adiudicati, obtemperare debent, expromens, cuius rei tanta est vita, ut commendatione non indigat, at pfa cuim se se ostendit, cum nulla, nec frequentior, nec utilior in omnibus tribunalibus occurrit, a notis, & extoris prolise adeò exatata, ut sine magno labore non possint eorum commentariis tytones instrui. Nos id ef- ficiemus, & vel qualiter in speciali, vel parvi lumine montes apparent celo, alumina, saxa, ferre, scie brevi gyrolongis scissis ambigibus grandia huius rei sensa comprehendamus, quæstionibus non late dilucisis, sed insinuatis, & iuxta hodiernam praxim resolutis, interpretum allegationibus sic exornatis, ut ex nobis obseruandis, regulique proponendis, alias, atque alias difoliente posse sit. Hem ergo iam totam tem- pitate birecurate habeat, hoc laconismo comprehensum.

Quod si adhuc tibi, vt & laconismum hunc, aperi- tio intelligentia gratia quo magis illum memorie retines, in angustiorem ducamus gyrum placet, in illum sic Hispano compello.

Obseruanda in iudicio executionis.

Adjuietase, quién, contra quién, ante que juez, en virtud de que recaudos, se pidio, y mandó hazer la execution: si se hizo, y traué en bienes muebles, inmuebles, derreros, ó acciones del executado. Si se dio fiduci de saneamiento: ó por no se dar, y ser el deudor tal, que pueda estar presor por deudas, fue encarcelado. Los plazos de los pregones, citation para la sentencia de remate. La oposition del deudor, alegation, y prouanzas de exceptiones, y si la hizo algún tercero, y se siguió con el la causa en via ordinaria. La sentencia de remate, por principal, costas, y salarios, y decima, donde ay costumbre de pagarse; y la fianza de la ley de Toledo; y auiendo se declarado no auer lugar la execution, si la sentencia absolutoria manda boluer: y desembargar los bienes al executado con las costas.

Examinis, & Institutionis processus, in causis executiis præcepta,

- 1 Ante todas cosas se aduertirà, quien pide la ejecucion.
- 2 Vea se luego contra quien se intenta, y pide.
- 3 Lo tercero, si pide, la parte o su procurador, y si los poderes del executante, y executado, son ba- fiantes.
- 4 Vea se ante que juez se pide: si tiene iurisdicion para executar.
- 5 Vea se si la sentencia, en virtud de que se pide, paflo en cosa inzaga, y está executoria dada: si se pide en virtud de otros instrumentos, si son tales, que conforme a derecho, traygan aparejada execution.

- 6 Vea se luego el pedimiento de la ejecucion : el mandamiento della, y si se proueyó como convino.
- 7 Vea se si en el hacer la ejecucion guardó el executor el orden de derecho, si se trauó, ó hizo la ejecucion primero en bienes muebles: a falta de muebles, en bienes rayzes, à falta de todos, en deudas derechos, y acciones del executado.
- 8 Vea se si se dio fiador de sancamiento, y la forma de la obligacion de la fianza.
- 9 Vea se, si por no dar el deudor fiador de sancamiento, se hizo la ejecucion en su persona, y si es de los que no pueden ser presos por deudas.
- 10 Vea se los plazos de los pregores, si se dieron de tres en tres dias, si la ejecucion se hace en bienes muebles: ó de nueve en nueve, si se hace en bienes rayzes.
- 11 Vea se si fue el deudor citado personalmente para remate, ó no pudiendo ser avido, se notificó el remate en su casa, ó a su familia.
- 12 Vea se si el Reo ejecutado se opuso dentro de los tres dias de la citacion, para remate.
- 13 Vea se si ansiando se opuso, se encargaron los diez dias, para alegar contra la ejecucion, paga, ó quita, ó otra razon legitima.
- 14 Vea se si la proua en el termino de la ley, ó quando.
- 15 Vea se si fuuo tercero opositor, ó opositores, y como se prosiguió con ellos la causa en via ordinaria.
- 16 Vea se la sentencia definitiva en favor del actor excutante, para que sea pagado de principal, y costas dando ante todas cosas la fianza de la ley de Toledo.
- 17 Vea se la sentencia absolutoria en favor del Reo, en que se le mandan bolver los bienes ejecutados, las cosas.
- 18 Vea se si ha de pagar, y duea decima de la ejecucion hecha.

EXAMINIS, ET INSTITUTV- tions Processus in causis execu- tionis.

Præceptum Primum.

Ante todas cosas se advertira quien pide la ejecucion.

De personis à quibus executio peti potest. §. 1.

S U M M A R I A.

- 1 Exequenti persona in primis legitimanda in iudicio extraordinario excutie.
- 2 Minor sine tuore, aut curatore executionem non potest petere.
- L. non eo minus, 14. C. de procur.
- 3 Vxor sine consensu viri, executionem non patit.
- 4 Monachus sine Abbatis licentia, ins exequenda non habet.
- 5 Filius iniussu patris debitores suo exequi non potest.
- 6 Tutor, & curator, & ante satisfactionem, & inventarij confessiōnēm pupilli debitores, non exequuntur.
- 7 Creditor debitores suos recte exequitur.
- 8 Heres pro virili sua portione exequendi ins habet.
- 9 Hereditatis tempore debitores hereditarios exequi potest.
- 10 Fideicommissarii hereditarios debitores exequitur.
- 11 Fideicommissario competunt facta restitutio omnes actiones hereditarie.
- 12 L. seb. pecuniaris, 73. D. ad S.C. Treb.
L. heres à debito, 22. D. de fidei confidibus.
- 13 Cessiorius ins exequenda habet.
- 14 Fidei confessor cesis actionibus debitores exequitur.
- 15 Cessio, quomodo fieri debet, ut legitimis sit.
- 16 Cedens cessione facta, an ins exequendi habeat.
- 17 Legatus nominis debitores exequi potest.
- 18 Executor testamentarius, hereditarios debitores exequitur.

V. & in actione ordinaria moneda con-
fiderari oportere Rex Hispania Alphon-
sus monet, in rubr. tit. 2. part. 3. cum in
executionis causa obseruanda esse, ne
alias inauspicato lis cedar, perspicuum
sit; hinc, & illud exequenti personam in primis con-

ab ipsomet creditore, cui actio, & obligatio iure co-
petit, executionem intendi, ex reg. textus in prin-
cip. Instit. de actio. Et Inst. de iis, per quos agere pos-
sumus, & iis quae in proposito resoluti. Atuendio,
in d. 4. x. 3. De las excepcionis, num. 20. veris. forma.
& regula lque canque gerimus, i. D. de obligat. &
action. Ex quibus sit, creditorem hoc loco eum acci-

iudicio, non nisi tutore, aut curatore auctore stare possit. l. acta, 45. §. fin. infra hoc tit. l. 2. 3. & 4. C. qui leg. pers. hab. in iud. claram. 4. C. de auct. præst. item inuiti, Inst. de curat. lib. 1. tit. 2. par. 1. 3. tit. 6. par. 6. l. 1. tit. 25. par. 3. Ordinat. Lusitanorum, lib. 3. tit. 49. §. & tit. 86. §. exornata Caldas in l. curatorem, in princ. ex num. 8. C. de in integrum restit. nos in dict. §. item inuiti, num. 9. Sed repugnat non leuiter difficult. tex in l. non eo minus, 14. C. de procurat. ribus. Vbi non eo minus sententia juris ratione sufficit, quod minor sine curatore, matro caulin agendum mandavit, minoribus enim etas in damnis subvenire, non in rebus proprie gemit obesse confundit, vt loci bellissimum Imper. & Hispanus Rex in d. l. 1. ad fin. tit. 2. & in l. 2. tit. 2. par. 3. traduct. Bart. & Bald. in l. si tutor. C. in quibus causis integr. refit. nō est necesse Maranta de ordine iudiciorum, 4. par. dist. 16. num. 25. quod neque nouum, neque infolens videtur debet, si consideres in minore, decisionem tax. in l. Julian. 1. 3. §. si quis a pupillo, D. de auct. emp. & in maior. sicut emptio, 20. §. interced. v. locati, & qui scripserunt Caldas vbi sup. num. 30. Iacob. Crat. lib. 16. oblera. c. 2. Respondetis tamen d. l. non eo minus accipiendo, de his que acta fuerint à minore, antequam aduersarius illi curator est obiecterit. Index: nam si aduersario contradicente, index, curatore ad item non dato in causa processerit, nullius omnino momenti erunt, queque postmodum gesta fuerint, et si magis in minoris voluntate cedant, vt ex Bald. in cap. 1. col. 3. de respect. in d. l. non eo minus, scribit Iaso, nu. 7. Quibus in elegantibus casibus subscribuntur Cassanens in confuetudinis Burgundie, rubr. 4. §. 1. n. 27. Tiraquel. in leg. connubialib. gl. of. 8. qn. 10. n. 38. Felinus in cap. caufam, num. 9. de iudicis, pulchre Pilenus in l. 1. 3. par. ex num. 3. C. de bonis mat. Palacios Rub. de donat. inter vir. §. 68. nu. 7. Francisc. Sarmiento, de redditibus Ecc. claustris, 1. par. c. 2. nu. 13. Ioan. Gutier. pract. question. lib. 2. q. 2. nu. 7. & in proposito Patlad. vbi sup. 3. par. §. 1. n. 9.

3 Defensio præterea, neque mulierem sine consenti mariti, neque Monachum sine sui superioris copia, neque filium fam. iniussu patris, neque tutorem, aut curatorem, qui fatus non dedit, aut inventarium non fecit, petere executionem posse, iuxta quos (ne nimis) sumus, quia multa præterite placeat) latius non insuffit, verum quod de vxore probamus monet, l. 55. l. 50. 4 Tanil. 1. 2. & 3. tit. 3. lib. 5. non. recop. vbi late H. pan. interpretes. † Monach. facit Canones probh. c. 5. c. placit. 1. 6. quæst. 1. cum vulgatis, alii † filium fam. l. fin. §. 1. C. de bonis, quæ liber, cui in proposito addes Alex. Iso. & alios in l. si emancipat. C. de collation. Cepolam, cautela l. 18. Minchacae controuers. il. lustr. lib. 2. c. 3. nu. 13. quiamvis multi facti casus in quibus si. ius famili. patris, stare in iudicio potest, c. 3. de iudicis, in l. 1. 2. tit. 1. 2. tit. 2. par. 3. Socinus, regula 15. 1. † Tuteorem, aut curatorem, omissa satisfactio- ne, inventarij que confessione, agere verat, l. titor, qui repertorium, D. de adm. minister. tutor. l. fin. §. fin. C. arbitrium tutela Speculator, titule tuteure, §. 1. num. 3. Boetius decisi. 3. num. 5. Maranta vbi sup. nu. 3. idem que probat, l. 15. tit. 16. par. 6. lat. Baeza de decima tu- to. cap. 2. ex num. 4. & nominatio, num. 6. 1. Igitur generaliter docendum est eas personas, executionem petere posse, quæ alias in iudicio standi, legitimam personam habent.

Vnde illud est consequens, à nemine melius, quam ab ipsomet creditore, cui actio, & obligatio iure co-
petit, executionem intendi, ex reg. textus in prin-
cip. Instit. de actio. Et Inst. de iis, per quos agere pos-
sumus, & iis quae in proposito resoluti. Atuendio,
in d. 4. x. 3. De las excepcionis, num. 20. veris. forma.
& regula lque canque gerimus, i. D. de obligat. &
action. Ex quibus sit, creditorem hoc loco eum acci-

piendum, qui in sententia, sive instrumento nominatum comprehensus est, non alium quantumvis sua in-
terfuit, ex i. p. reperitur a Bald. do Cratina, in leg. ad pro-
bationem, 2. 1. per text. ibi: quem tenor scripture designat,
C. de probation. in l. si pater, 5. C. de dotis promissis
l. 1. C. quorum legatorum, in cap. per venerabilem de
electione, vii non inveniuntur, ait: De qua non caruit in-
strumentum, neque ego quoque caravam, quæ est ex multis
recepta, vt testatur i. a. in l. juris gentium, 7. 6. Pra-
tor sit. D. de paci in l. cum filios fam. n. 9. D. de ver-
borum obligatione. Boetio, decisione 2. 1. numero 4.
Decio consilio 4. 10. Maranta de ordine iudiciorum
titulo de executione, numero octavo, & in primis à
indice obseruanda:

Ergo cum constet hæredem eiusdem iuris, potestas-
tique esse, cuius defunctus fuit, l. hæredem, 59. D. de
reg. iur. quam exornabis ex à nobis traditis in rubric.
ex nu. 1. Insti. de hæredib. in. 1. insti. de. eique nō mi-
nus, quam sibi testatorum prospexisse, l. si paci. 9. ad
f. D. de probationibus, adeoque, & contra eum actio-
nes inciperi l. 1. C. ve actiones ipsi non minus, quam
creditori executionem compete dubitauerit nemo.
Quod cum in statutis, ex quib. exequendi ius conce-
ditur (quæ stricte accipienda esse iam diu vulgo
placuit) probauerit interpres ad l. postulante, 44.
D. ad Trebellian. in nostratis legibus Regis, idem
admittit inficias ibi nullus, docuique nominatim Ro-
dericus Suarez, in l. post rem iudicatum in declaratio-
ne legis Regni, extensi. 1. n. 10. Parlador. lib. 2. terum
quotid. c. fin. 3. par. §. 1. ex num. 1. Memineris tamen ve-
lim, ne maiore forsan ex parte in causa executorum
recidat iudicium, quod si plures sint hæredes, suo no-
mine, non nisi pro virili portione vnu ex eis execu-
tionem petere, ex reg. l. pro hæredit. aris, 2. C. de hæ-
red. act. quo casu aliorum superueniens, ratihabito
non sufficit, cum nihil eorum nomine fuerit gessum,
ex regula iuris; consuleat tamen iudicium; si reli-
qui illi suas cederent actiones, ex sententia leg. si rem
alienam 9. §. fin. D. de pignorat. act. qua cautum est,
quod quando ius intentatum superuenit, pendente
iudicio ex causa de prætorio, potest sequi condemna-
tiō cui conformat l. 2. 3. veris. Eſto si entiendo, vbi Gre-
gor. gloss. 4. tit. 2. part. 3. §. & Baldi doctrina in l. o. ad
fin. C. de execut. e. iudic. Nouell. de dote, 6. part.
preiulegio 7. Anton. Gab. libro 2. communum op-
pinionum concl. 2. & 3. Ergo si pro ceterorum portioni-
bus, executionem etiam virius intendat, si tanquam li-
tis confors id efficerit, obtinebit, l. 1. C. de conforti-
bus, eiusdē tit. 10. tit. 5. part. 3. qua vt recte ibi admo-
nent. Gregor. gl. 7. etiam an i. titem contestatam, con-
fortem posse. Iu. & co. confortum nomine experiri,
constitutum est si olim tantum pot. litem conte-
starat licet, ex d. 2. dum tamen ē hæredem, sive in
primis iudicis, in l. 1. 2. tit. 1. 2. tit. 2. par. 3. Socinus, re-
gula 15. 1. † Tuteorem, aut curatorem, omissa satisfactio-
ne, inventarij que confessione, agere verat, l. titor, qui
repertorium, D. de adm. minister. tutor. l. fin. §. fin. C.
arbitrium tutela Speculator, titule tuteure, §. 1. num. 3.
Boetius decisi. 3. num. 5. Maranta vbi sup. nu. 3. idem
que probat, l. 15. tit. 16. par. 6. lat. Baeza de decima tu-
to. cap. 2. ex num. 4. & nominatio, num. 6. 1. Igitur
generaliter docendum est eas personas, executionem
petere posse, quæ alias in iudicio standi, legitimam
personam habent.

Item, quod de hæredate dicimus, & in hæreditatis
emptore probandum est, vt scilicet ei aduersarius her-
editarios debitores executionem demus; id enim inter
emptorem, & venditorem hæreditatis agi intelligi-
tur, vt neque plus, neque minus iuris habeat emptor,
quam apud hæredem futurum esset, l. 2. in princ. D. de
hæred. vel act. vend. vnde nec de euclitione hæres em-
ptori tenetur, d. 1. 2. in princ. fed. solum fe hæredem
est emptori præstat, ex eleganti leg. nomen, 4. ibi:
Locupletum esse debitorum, non debet præstat, debitorum
autem esse præstat, l. 1. 6. l. 1. 7. l. 1. 8. l. 2. 3. §. 1. de hæ-
red. vel act. vend. notat in vtili, & sequenti casu Gaf-
par Rodriguez, lib. 2. qu. 21. ex nu. 5. maximè nu. 10.
itaque

itaque omne emolumenatum, omneque periculum, rerum perfecta venditione ad emporium pertinet, d. l. 2. §. sicuti, vicem enim hereditis obtinet, eadem l. 2. §. cum quis, in principi, quare quicquid ex hereditate pertinet, per venturumque est, & actiones earum rerum, quae nondum peruererunt, praestare illi vedor debet, dicit., 2. §. peruenisse, Imperator, s. Cillo tit. quamquam & sui nomine intentare vires etiā sine cessione, possit, dicit, leg. Imperator, quam viliter explicat. Ant. Gomez, 2. tom. cap. 2. nū. 5. inducereturque poteris text. in 1. qui stipendia, 9. C. de procur. inunctis à Batt. traditis, in 1. nū. 16. D. de oblig. & act.

10. Hæredi, hereditatisque emporii fideicommissarius, id est, cui voluntate testatoris hereditas restituta est, proximus est, transfeuit enim in eum hereditate restituta, ex S.C. Trebelliani dispositione, actiones omnes hæredi competentes ita ut si non directo, viliter tamē quasi heres agere posset, & conuenti, l. 1. l. postulante, 4. §. 1. D. ad S.C. Trebellia, l. 1. & tota tit. de fideicommissariis, hæredi, petit, §. restituta, 2. Instit. de fideicommissariis, hæredi, Vlpius in fragmentis, titul. 25. Paul. lib. 4. sentent. tit. 2. & confirmat, l. 14. tit. 5. part. 6. Explicimus copiosè ad d. §. restituta, maximè no. 10. Nec obstat, quod quemadmodum retum corporalium, sine traditione, nulla est acquisitionis, nulla translatio, l. traditionibus, 20. C. de paciis, ita res incorporeales, quales sunt actiones, l. vtrum, verf. & ideo, C. de longi tempor. p̄script. text. in principi. Instit. de rebus corporalibus, sine cessione solētis facta, in alterum trāstis non possunt, l. 1. iuncta gl. o. vbi verbo, statio. D. pro socio, quia actiones a deo nostris offibus in hæredi dicuntur, vt nobis aelli non possint, leg. quis ergo casus, 17. l. isthō, 54. D. de peculio, l. 3. C. de nouationibus, quoniam t̄ vt recte Ripa, in d. l. n. 9. D. ad Trebell. existimauit, ministerio, & auctoritate S.C. effici, & operari potuit, vt abfere aliqua cessione actiones in fideicommissariis transirent, licet alias quando ab homine transferuntur carum cesso necessaria omnino sit, vel dici subtilius potest ipsammet hereditatis restitutionem fideicommissario factam, cessionis vice sortiri, nam hereditatis appellatione, jura quoque, & actiones contineri dubium non est, l. nihil, 24. D. de verbis, signif. l. hæreditas, 63. D. de reg. jut. vt latius diximus in rubr. Instit. de hæredi, insitu. ex num. 17. & licet sole actiones, sine cessione transire non possint, ex dictis iuribus, tamē per hæreditatis restitutionem recte fideicommissario adquireret, ex reg. & sententiā, in modicis, 24. D. de contrah. empti, l. quadam sūt, 62. D. de acquir. rer. domin. cap. ex litteris, 7. de jure patron. & his que in eorum proposito utiliter fas resoluū Hippolytus in l. ex num. 10. D. de officiis. Lambertinus de iure patro- natus, lib. 1. 2. part. quaest. 5. art. 15. nū. 2. Couartu. lib. 2. var. cap. 8. num. 8. Molin. lib. 1. de Hilpan. primogen. 12. cap. 3. 4. per tot. maximè num. 19. & 20. t̄ Nec iterum obstat, si obiceris, si heres pecuniam, 83. D. ad S. C. Trebellian. & l. heres a debitor, 2. D. de fideicommissario, vbi probari videtur, non aliter actiones transferri posse in fideicommissariis, quia si particularis earum cesso interuererit, Respondendum etenim est, ea iura loqui, & procedere in actionibus, non quia à testatore descendunt, sed illis, quae postea ab herede, & adquisita & cōparata sunt, quas verum est sine cessione in fideicommissariis non transire, quia ex bonis defuncti nō pendet, in leg. qui ita, 66. §. si dānum, D. ad Trebellian. nota Riplup. & cum aliis, nos, in §. restituta, nu. 49. ex quibus omnibus iam cōstat, creditoris hæredem, hereditatis emporiem, itemque fideicommissariis executionem recte pertere posse.

Item & illud, quod ex eisdem descendit, cum etiā eni actionibus cessis creditoris aduersus debitores suos dedit, executionem recte petere posse, est enim creditoris loco, si legitime cesso fiat, ex celebri deci-

13. sione l. per diuersas, 22. l. ab Anastasio, 23. C. mandati, 1. 6. 4. tit. 18. part. 3. quibus in locis Bald. & alii, & in d. l. postulante, Bartol. in l. 1. num. 2. D. de oblig. & act. sequitur plures relati à Roderico Suarez in leg. post rem iudicatum, in declaratione LRegni, extensiōne, 7. vbi in eius additionibus Iacobus Valdes, Paz in praxi, 1. tom. 4. part. cap. 1. n. 34. Parlador. lib. 2. terum quod cap. fin. 3. part. §. 4. ex num. 1.

Vnde, & illud est consequens, fideicommissario, cui à 14 creditore aduersus debitorem cesso facta est, execu- tionem habere, quicquid contrarium existimaverit Francisc. Aules in capi. Prator. c. 10. num. 38. verbo, execu- tionem, dom tamē in primis, hi, quorum hoc numero mentionem facimus ius eis cesso esse docuerint, vt iam citati reloluant, sam si fideiustori actio, celī non sit, aut alia à reo principali, indēti- tias nō est ei re promissa, quamvis quod pro eo folue- rit recuperare, & exigere valeat, id tamē non extra- ordinaria executionis iudicio, sed actione mandati ordinaria consequetur, l. 2. & per tot. D. mandati, l. 12. cum seq. titul. 1. 2. part. 5. Planè, quæ intervenient debant, vt cesso legitime sit, deduces, ex d. l. per diuersas, ex d. l. ab Anastasio, & his quæ in eum propo- sito adducunt iam citati, ab eisque relati. Bart. consilio 90. numero 3. Fab. de monte, de emp. & vendit, quæ 2. in principi. numero 20. Socin. reg. 67. Cuicacis libro 16. obseruat, capit. 16. & 24. & omnino videndum Par- ladotius d. §. 4. ex numero 6. t̄ Illud tamē perpetuo obseruabis, cessionē fieri debere tempore quo pecu- nia soluit, aliquo post aliquod intervallo facta cum nulla iā superfluerit actio, quia cedi possit, nullius momenti erit, celebris text. in 1. Modestinus, 7. 6. b. de solutionibus, l. 11. tit. 12. part. 3. l. 4. titul. 1. 8. lib. 3. fori quare si cesso nō presenti pecunia fiat, ne in ea de facta solutione, sed de facienda mentio fiat, cauendū est, vt scripsimus copiose in principi. ex num. 54. Institut. quibus mod. toll. obligat, vt recte animad- vertit Hispanus Gabriel Montero in sua praxi, tractat. 7. De scripturis publicas, 5. práctica de carta de poder, 3. laſto, 1. 3. 1. forman horum mandatorū & cessionum Hispánē concepiens. t̄ Quibus autem cæsis, cedens, cessione etiam iā facta, possit ab ant- iquo suo debitore exigere, adiutorum directarum ra- tione, quia illius offibus adhæret, vide, si delegatio, 3. C. de nominat. & que in eis proposito nouissime post alios fecerit Petrus Barthola, in l. si alienā, 11. ex num. 62. D. soluto Matrimon. & que nos de actioni cessione scripsimus in principi. ex numero 54. Institu- tur, quibus mod. toll. obligat, & nominativi, in §. Pra- terea nouatione, numero 13. illo titul.

His qui non alieno nomine exequuntur, quo- 17. rum haētēnū mentionem facimus, iungendus le- gatus est: namque si cui debitoris nomen legatu- est; quamvis ab his, qui successerunt actionibus, non mandatis, directas quidem non habeat, vel libus suo nomine recte experient, text. in Lex legato, 18. C. de legis, cui colonat, l. 15. iūcta gloss. 2. titul. 9. part. 6. nota illic Bald. in fin. verbis. Rodericus Suarez, iam citatus, extensiōne 1. numero 12. quo- niam non tantum is, cui directa, verum, & cui vilis competit, exequendi jus datur, vt exemplis multis iura supra, ex num. 1. ostendimus. Planè illud obicer meminister, quia sapient in hoc §. 1. directarum, vi- liumque actionis miniminus, inter eas quodam effe- ctum nullum esse discrimin, leg. actio, 47. D. de neg- gest, diximus in §. quos autem, num. 52. Instit. de bonor. poss. & quare directa, quare vires noncuperant, lat. in §. ex num. 28. maximè num. 30. Institut. de obli- gat, quae ex quasi contracta nascuntur.

Denique eis testamentarium executorem, cui bo- 18. norum defuncti dispositio commissa est, annu- merabis, idem enim juris eo est ex quo à testatorib. frequenter eam haber facultatem, vt pro voluntatis eorum executione hæreditaria bona distrahere pos-

Præceptum II.

sit, ut nominatum docuit Speculator, tit. de instru- torum editione, §. nūca liqua, versic. Sed an executor vltima voluntatis, Salicetus in leg. si quis ad declinan- dam, Cod. de Episcop. & Clericis, cum aliis, Didacus Spino de testamēt. gloss. 2. §. numero 3. quare exequi eum debitorum nomina posse docuit Bartol. in leg. Firmio, §. 1. Dig. quando dies leg. ced. Bald. in dict. leg. si quis ad declinandam, Didac. Castille in leg. 32. Tauri, verbo, causas, l. 2. 1. 4. titul. 10. part. 6. vbi Greg. vi- liter tem explicat.

Secundum Præceptum.

Vea se luego contra quien se intenta, y pide la ejecucion.

De personis, aduersus quas execu- tionem locum habet, §. 2.

S V M M A R I A.

1. Hæres debitoris, item & heres hereditis executionem pa- riuit, ac idem ipse debitor: non tamē intra nouem dies, quibus debitoris sumus exequitur.
2. Herede non adveniente, deliberandi tempus coartari pos- tet, & hereditari curatur dari.
3. Heres pro hereditate tamē parte & execu- tionem pa- riuit, hypothecaria tamen ratione possessionis conni- niens insolitus potest & num. leg.
5. Confūciorum supposita possidens etiam execu- tionem non facta exequi potest.
6. Tertiū singularis possessor, exequi non potest, limita- tur numeris sequentibus.
7. Tertiū embryontia successor, exequi pro canone cum posse.
8. Litigiosus rei possessor, exequi potest.
9. Litigiosus rei que dicuntur.
10. Tertiū possessor, dolo possessionem rei nāctas, pro pos- sefatore non est.
11. Tertiū simulatus possessor, exequi potest.
12. Paus de non alienando contractui adiectio, exequi ter- tius possessor potest.
13. Pactum de non alienando, vitrum in contractibus vali- dum sit, & num. eqq.
14. Pactum de non alienando in re aliena inefficax.
15. Pactum de non alienando in re propria, obligat paci- centem.
16. L. si creditor, 7. §. fin. D. de distract. pign. num. seqq.
17. Tertiū possessor, principali non excuso hypothecaria non conuenit.
18. Tertiū possessor, etiam principali non excuso, conve- nir potest, pacto de non alienando adiectio.
19. Paus de non alienando in publico quarencio in sibi a- menno adiectio, etiam exequi potest.
20. Vendita rei, etiam si tradita secundo emptori sit, prior vendita valer pādo de non alienando adiectio.
- L. quonies, 1. 5. C. de rei vindicat.
21. Empor rei empta colono stare compellitur, si in loca- tionis rei locata hypotheca, cum pacto de non alienan- do fuerit apposita.
- L. emptori, C. de locato.
22. Pactum de non alienando, non excludit beneficium, l. adeo, 3. C. de locato.
23. Hypotheca generalis, ac vero specialis necessaria sit in specie, l. creditor, §. fin. D. de distract. pign.
24. L. fin. C. de pacto inter emptorem.
25. L. ea lego, 3. C. de condit. ob causam.
26. L. fin. C. de reb. alienis non alienand.
27. L. fin. C. si mancipium ita fuerit alienat.
28. Censu contratu posse novam pī. V. constitutio- nem, quando pactum de non alienando adiectio possit.
29. Tertiū possessor in contractu censuali, principali non excuso non potest.

§.1.num.18.quamvis ex opinione Petri de Auendano, in tit.de las excepciones,num.25. Didacus Perez,in l.3.titul.8.lib.3,ordinarieti, ultra nouem dies à morte testatoris heredibus indulgendum non esse, verius, & aequius videatur.propter autoritatem tex. in authentico, ut cum de appellatione cognoscitur,§.meminimus, collatione,§.leg.fin.tit.13.part.1.13.tit.9.part.7 quibus expelle cautum est, ut heredes, aut certi defuncti intra nouem dies quibus sumus profecti, pro suo, hæreditario debito exequantur; & quia iniquum est, si omnia inuentari curricula expectarentur, creditoris bonis suis frandari. Igitur vel conficiet iura nouem illos dies inuentarium heredes, aut eis elapsi executionem patetur: monendus ergo in primis est, ut vel adeat, vel repudiaret. l. §. sané, D. de successorio edict. leg. li curatori. 9.C. de iure delib. si dit expedita res; si facit consilium text. in l. fin. §. sin autem illa tit. si repudiatur, curator bonis dan-dus erit. l. 12. & seqq. D. de curatore boni dando, l. si diu 8.D. quibus ex caus. in poss. leatur, Greg. in l. 2. verbo, non valdus, tit. 2. part. 3. Capitius, decr. 87. quo casu, sic licet cum creditores vrgent, deliberare etiam tempus hæredi coram posse, idque indicis arbitrio, ratio ipsa suaderet, item & Baldi authoritas, cui se placuit, in rubr. C. de successorio, quem iure alij sequuntur referente ibi d. Iafone, num. 4. Greg. in l. 2. verbo, a temporis, tit. 6. p. 6. Palacio Rubios, in repetitione rubrica, §. 66. n. 3. Didacus Perez, in additionib. ad Seguram in l. cohædi, §. cū filio n. 10. 2. D. de vulgar. Tiraq. de retratu lignaq. §. 1.g. 10. nu. 31. & §. nouissime alphobus à Villadiego, in sua Politica institutione, c. 2.n. 6. cum seqq.

Simili modo, quemadmodum hæredem non, nisi pro hæreditaria, vilique portione, executionem petere posse resoluimus, dat. 2. nu. 8. si plures sint heredes, non insolidum aduersus quemlibet, sed aduersus singulos pro hæreditatis portionibus petendam suadet, illa reg. d.l. pro hæreditariis, 2.C. de hæred. act. l. 1. C. si cert. pet. in quarū proposito passim plura interpres communiceantur, dicimusque nos, si Deus facit, sequenti anno ad interpretationem, l. 1. §. & hærum, D. de verb. oblig., cuius cum plures sint limitatio-nes, quarum aliquas recentet Bar. & Ripa, in l. 4. §. Ca-to, illo tit. Affl., decisione 33. nu. 1. Bald. c. 61. 194. Romanus, consil. 189. Decius, consil. 337. Rodericus Suarez, vbi sup. limitatione 1. nu. 4. Anton. Gomez, 2. tom. c. 10. nu. 3. & 8. & cap. 1. nu. 12. illa prætermiti non potest, quae ex eadem lege, verific. nisi intercedat colliguntur, pignore, vel hypotheca interuenientib. in creditoris potestate esse, an personali actione aduersus singulos heredes, an vero hypothecaria aduersus pignus, vel hypothecam possidentem experiantur. Quod idem deduces, ex text. in l. si necessarias, 8. §. si vns, D. de pignoratitia actione, l. creditoris, 8.D. de distract. pignor. rationem vero ex l. fin. vers. cum eius vindicatio non per sona obliget sed rem sequatur. C. si vns ex plurib. hered. ornata à Iaf. in §. item Seruiana, nu. 110. & 127. Inst. de act. à Roderico, dn. 14 quod idem admittit, si non apud plures heredes, sed apud plures singulares possidores pignus extet, quoniam quamvis controuersum sit, an hoc calu quilibet insolidum conuenit, an vero solum pro virili excui debeat docueritque Dynsis, in l. Moschis 47. D. de iure fisci pro virili, aduersus quemlibet possessorum agendum esse, cui accedit Faberian. §. item si quis in fraudem, n. 26. Inst. de action. Cassaneus in consuetudinib. Burgund. ubr. 5. §. 2. num. 37. & aequorem opinionem contestentur, Actis ad constitutiones Regni, lib. 1. rub. 17. num. 2.6. Couar. lib. 3. variarum capite septimo numero septimo. Contrarium tamen, quinimo insolidum, aduersus quemlibet possidens agi posse, tenui. Accurius in dicta lege Moschis, verbo, possidens, & ibidem Bart. Iaf., vbi suprā numer. 128. Corneus consilio 13. libro primo, Negulatius de pignorib. 8. part.

Præceptum II.

membr. 1. numero 50. dicit frequentius receptam Co-uar. sup. Petr. de Salazar, de viu, & consuetudine, c. 21. numero 85. Didacus Perez, in proemio, titulo tecundo, libro octauo, ordinam, pagina 35. Valacrus, de jure emphyteut. quæst. 3. numero 15. Azeuedo, in lege pri-ma, 14. tit. 15. libr. quinto, nouæ recopilationis, Felicianus de Solis, lib. 3. de censib. c. 4. n. 10.* Parladorius libro secundo, rerum quotidianarum, capite fin. para-grapho primo, num. 20. Antonius Capicetus, decisione quinquagesima prima, numero octauo, & nono, Milanesius, libro secundo, decisione prima, numero primo, Attendanus de censibus, capite 23. ex nu-mero 11.

Meminiisse tamen oportet plurimum interest, an aduersus heredes, sine pignoris possidens, quis personali pro virili, an vero hypothecaria actione, infor-midum experior liquidem, qui hypothecariam inten-dit, illud petit rem pignori nexam, libi restituvi, ut eam teneat, donec debitum exsolvatur, cum vero execuicio petitus personalis intenditur, leg. sicut in execuicio petitus personalis intenditur, leg. sicut in remed. 3. vbi glossa, verbo, persecutione. Codic. de præscriptione, 30. vel 40. ann. unde fit executionem hoc calu aduersus singulos heredes pro virili portione locum habere, non aduersus pignus, vel hypothecam tenentem, quamvis is, alias infolidum possit conuenient, ut vel pignus restituvi, vel debitum in-terrogum exsolvatur. Quomodo interpretaberis text. in dict. leg. pro hæreditariis, & similes, supra allegatos, est que lumine in praxi notandum. * Huius interpretationis illa commendatur ratio, quia cum is, qui pignoratitia, vel hypothecaria conuenit, ob id tantum virgatetur, quia rem tenet, si eam dimittat, ut creditor rei ratione ius suum consequatur, consequentem est, re ipso dimissa liberari, leg. eti forte, §. 5. etiam D. si ser-vitus vindicetur, ibi. Labo autem hanc servitutem nonominem debere, sed rem. Denique licet domino rem derelinqueret scribit. leg. filius familias, 114. §. apud Marcellum, D. de leg. 1. vbi probatur legatarium di-mittere debere fideicommissario fundum, cui ex eo aliquid annuum est reliquum, si solit annuum praefixa-re auth. de non alienandis, §. leire, quem textum adducit Baldi in auth. si quis ruinas, n. 7. col. 3. C. de Sacro-Ecc. Affl. dis. decr. 5. ad quæ obseruantur Virsili co-laudato, cuido Papa, decr. 4.2. & decr. 4.3. & 5.7.3. Felicia-nus, dict. lib. 3. cap. fin. Gaspar Rodriguez, lib. 2. qu. 9. n. 5. Conatru. lib. 3. variar. cap. 7. nu. 6. vers. hinc eam deducit, Auendano, de censib. capti. 99. quod tamen caute accipendum est, in eo, qui conuenit, ut vel debito fulnat, vel rem dimittat, alterum elegit, hanc enim habet potestatem: id, vel illud præstare, leg. si fundo, 16. §. in vindicatione, p. de pignorib. ibi: Aut pecuniam soluat, aut rem restitua. Electio tamen iam facta, & res hypothecarum sui supposita, retenta volu-tate rem creditori dimittere, ut ab debito liberetur non poterit, vt bene vidi Couar. d. num. 6. vers. hinc etiam deducit, si ramen ea res, absque possidens fraude, qui rem possideret, & retinere eleget ad aliū devenierit, non poterit viterius ad solutionem virgari, Gaspar Rodriguez, d. lib. 2. qu. 7. nu. 1.2. & qu. 9. nu. 56. Auendano, dict. cap. 99. num. 3. ultra quos in proposito induces rationem, l. sub. hac, 8. & 9. lib. 2. annuis reddit. qu. 9. nu. 6.1. ad fin. eo quod aduersus tertium non personali, sed reali actione possidens, quis ex-periat, quod iam super animaduertit, num. 4. ad fin. quamvis illorum opinionem tributo Principis, in pensione annua super aliquo fundo pro alimentis imposta, vel pro anniversariis defunctorum, vel de-cimis, aut oblationibus, pro quibus etiam contra tertium possidens datur actio personalis; ex sententia Guidonis Papae, qu. 57.6. tradit Vincentius Carocius, tract. de locato, ad l. si quis domum, §. 1. locati, qu. 4. n. dñano

6. & 7. quoniam quando actio personalis est restricta, & contracta ratione rei certa, tunc possidens sequitur admitti posse, credunt nonnulli, limitata l. fin. §. fi. D. de contrah. empt. quod latius disputat Gaspar. dict. loco. Pari t ratione, cum litigio alienatio finita sit, 8 fine emptor (ciens, siue ignorans) viri huius fuerit, l. fin. verific. si autem C. de litigiosis, l. 1. vbi Gregorius admovit, sit 7. part. 3. Couar. practicatum quæda cap. 13. num. 7. si post inceptam item, rem de qualis erat tertius natus sit, aduersus eum executio recte proce-des, vt deduces, ex d. si superatus, 3. §. 1. D. de pignorib. leg. si mater, 11. §. fin. D. de except. rei iudic. 1. & l. fin. C. de litigiosis, vbi Bart. & Salicetus admovant, idem Bart. in dict. 3. C. de pignoribus Roderic. Suarez, in leg. post rem iudicatum, in declaratio-ne ad legem Regni, limitatione, 1. numero 5. & cum aliis Patladoriis, dict. 6.5. numero 6.1. Planè quamvis 9. controuersum nimis sit, que res litigiosa, hoc casu astutissim debet, vt deduces ex Bart. in l. quamquam 9.1. D. de aqua pluia arcenda. Abb. in cap. fin. de alienatione iuri. Tiraquele de retratu conventionali, ad finem tituli, numero 17. Couar. dict. numero 7. dicendum est, quod siue actione in rem, sine in personam pua exempto, vel stipulatu, vel alia, siue de re ipsa, siue de quo alio iure agatur, alienationem rei, de qua, aut super quo controversia fuerit, lite pendente fa-ctum nihil impedit, quo minus possit actor ius suum, hoc est rem iudicatum aduersus tertium possidensem, non aliter, atque ac si alienatio nulla facta esset, persequi, vt deduces, ex dict. leg. quamquam, §. Iulianus, dict. leg. si mater, §. si ego, & dict. 1.2. C. de litigiosis. Cui t tertio possidensem, de quo nunc egimus, & alter ille simulis est, qui dolo aliquis rei possidensem natus fuerit, ham, & aduersus eum executionem portrigandam auctor est Cynus, in l. 1. quæst. 9. Cod. de alienatione iudi. quod tanen ne Bartoli repugnet au-ctoritas, in l. num. 23. Cod. de pignoribus ex Baldi, in leg. ob maritum, 2. C. ne vxor pro marito, & in l. executorum, 8. C. de executione rei iudic. hic accipiendum est, si dolus in executionis fraudem, & quando iam lis pendebat, commisus fuit, nam si in creditoris fraudem, ordinavia via agendum est, ex toto titulo de his, qui in fraudem creditorum. Accedit Baldi, Paulus, Iaf., Zalus, & Herculianus, in §. si super rebus suis huius legis. Couar. vbi suprā, Ioannes Baptista à Villalobos, in Aerario commun. opinatil. A. num. 1.3.2. Parlad. d. 4. cap. fin. 4. part. §. 5. num. 14.

Atqui cum certum sit, simulatum contractum nullius esse momenti, l. mda 6.5. D. de contr. empt. l. 2. C. plus valere, quod agitur, perindeque haberi, ac si celebrauit, non esset, aduersus tertium possidensem, qui per simulatum contractum rem fuisse adeptus, execu-tionem quoque dandam, ita eadem illa iuris ratio: item & Baldi auctoritas in d. leg. executorem, col. 3. quemadmodum si res istuc penes aliquem deposita, vel commodata est, nam ac si penes debitorem ipsam esset, execuicio locum habet. Accur. in auth. de fidei-possid. §. sed neque debitorum collat. Quod id & de reliquis, qui quamvis rem teneant, non tam suu, sed alieno nomine possident, dicendum est, quoniam, ac si possidens penes dominum esset, estimatur, ex reg. officium 9. D. de rei vindic. leg. certe. 6. D. de precatio-

Denique ex eodem illo fonte fluit, quod fiquis pi-gnorit rem supponit, pacto de non alienando adie-cto (hoc est promittens creditori se pignus, aut hypo-thecam in iure non alienagnum) quoniam alienatio potesta facta nulla est, leg. si creditor. 7.5. fin. justa literam negatim. D. de distract. pignorum, leg. fin. in fin. tit. 5. part. 1. aduersus tertium possidensem, eo casu executionem quoque dandam, ut cum Bart. & Salice-to pluribusque aliis, resoluti idem Parladoriis, dict. c. fin. 4. part. §. 5. num. 1.6. Verum quando in rem hanc in vnu foreni, quam frequentissimam incidimus; pauli-

*Iper substitutus oporteret ut alias inquit Iulius Paulus, in leg. legavit. 16. ibi: Ecce plenius rogo, que ad bac spiculant attingas quotidiana enim sunt. D. de liberat. legata quoniam de huius partii de non alienando juxta alienam rem opposito valore, & effectu dubitari mul-
ta passim audio.*

13 Ergo sciendum est, quod etiā valde cōtroversum sit, nunquid alienatio[n]is prohibito[n] in contract[u] valida sit, videanturq[ue] ea in re non solum interprētūn[em] opinio[n]es verū & leges ip[s]e dissidere, vti deducit ex l. penult. D. de paciſl. ei fundo, 19. & l. quoties, 15. d. de seruitu[n]i. si ita quis, i. 3. s. ea leg. n. de verb. oblig. d. si creditor. 7. 9. fin. d. de distract. pignor. l. ea lege, 3. Cod. de condic. ob causam. l. h. C. de paciſl interempt. ex quib[us] aliqua tenuerat alienationem, ad integrum solu[n] agi posse docent. Alia cem ipsam quasi alienatio[n]i nulla p[ro]ficit, p[ro]ducti posse affirmant. Ut pa[c]tūn[em] agamus resoluti, p[ro]ducti de non alienando appo-

14 cutionem, licet alias exequiū ius quando personale est, non transeat tertios possesse, ex regula, l. 1. s. h[ab]et praecepto fūdo. D. ad Trebel. l. fin. §. fin. D. de contrah. emp. & magis, ex l. ad probatio[n]em, 2. 1. ibi; Sed quicunq[ue] scriptura designat, C. de probatio[n]em supra facilius, num. 5., hoc tamē in causa etiam contra tertiu posse forem exercitu locum habebit, quamvis excusio facta nō sit, hoc enim interest creditoris, vt ac si res nō existeret de bonis sui debitoris, integrum maneat exequendi ius: quod in ardua causa defendens restatur Rodericus, & sequuntur iam relati.

14 sic agamus resolutos, pacemq; non alienam appo-
situm in re aliena, non inducere necessitatem obliter-
ationis, quia non potest, quis sine causa liberam de
re sua disponendi facultatem dominio auferre, quo-
modo progesse texti dicitur. penul. & dict. l. quoties,
15 Quid se tibi huiusmodi pacum apponatur in rei pro-
pria traditione, & aliquod interesse pacificens possit
considerari, vel prefensi, vel in futurum, valet prohibi-
tio, & ita intelligitur textum d. s., ca lege, vbi facta
dilectione contra prohibitionem omnia citatum in con-

alienatione contra probationem apponuntur in contradicione ad interest, ergo præsupponit I.C. prohibitionem, non alias effectum operari, quam si interficit illius, qui prohibitionem oportuit, vel hæc dis ipsius, cui quis in dubio proficeret videtur, si pæctu, q. in finalib. verbis, D.de probatib. cuius rationem in eleganti casu exornamus, in s. ex conditionali. Inst. de verbo, oblig. num. 10. & ita intelligi etiam poterit, i.e fundo, 19.D.de feruntur. Scilicet, de constitutione seruitutis, que in futurum vivilis esse potest confluenter, ut ibidem notant Bart. & Iaf. in l. 1. num 18. D.de pacta, nec dissentiant Conan. lib.4.cap.7. nu.3. Goteanus, libro 1. variar. capit. 15. & nos in rubr. Inst. eod. num. 1.

Ex qua resolutione primo inferatur interpretatio ad tex.in d.i. crediti, & fin.D.de distracto. pigno, vbi pactum de non alienando appossum in te aliena vallet, juxta literā negatūam, quam cum Bart.in l. filius fam. 117. s.Diuin.d.leg. i.num. 14. & in aliis pluribus locis defendit Ant. August.lib.4.clementinationem.c.17. Ioannis Gutier, in l.nemo potest, n.28.D.de l. quia pactum oppositū fuit à creditore habente ius hypothēca in illa re, cuius intercedat non alienari. Et hinc interpretari debet Bart.d. n.14. vers. 8f aline.ca/m/reccep. plus scundum Ripam, n.87. Roderic. Snares allegation. 9.n.14. & in l.post rem iudicatum, limit.1.ad legem Regi, n.12. & 15. & ad id text.in d.fin. extollunt plūcimi interpretes, quoas accuratè reuelūt Ioan-

nes Gutierrez, d.n. 28. & comprobet expresse, l. fin
in 2. partit. p. 5. vbi etiam obliteratur grec. gloss. fin.

Quibus addo ego ex Bat. in dict. s. f. venditione
ibidem non omnino infirmati, sed etenim, quatenus
damnum allatura est pacienti : & sic ratione inter-
esse invia sua traditam resolutionem.

17 Quo sit, ut quamvis aduersus tertios possessores agi non possit hypothecaria, nisi excusso prius principali debitorum, aut hoc si debitor C. de pignor, iuxta quā omnino video, quod de excusione Parlatorium scripsit, lib. 2. cap. fin. 4. par. §. 7.l. 14. tit. 13. par. 5. in specie
 18 tamen, dict. §. fin. redē poterit, qui hoc est interesse creditoris, ne cogatur excutere principalem debitorum, sed perinde persequeatur rē, si hī in bonis debitoris manisset, quod nominatim obseruat Bart. in d. §. fin. sub. n. 2. dicū mirabile Rodeticus Suárez d. lim. mita. t. num. 13. & ante sub num. 5. se quārit Conar, Minchaca, Paz & alij plures quos in additionibus ad eundē Suárez nouissimē retulit Iacobus Valdes, qui
 pradiū pastū efficit, vt res non videatur exsile de bonis locatoris q. quidē non tollit beneficiū, d.l. ase.
 Sed illud prætermittendum non est, controverſū valde esse, virum sufficiat generalis hypotheca ad hoc, vt procedat text. in dict. §. fin. vt confat ex Imola, & Ialō, in dict. leg. s. ita quis, 155. sae. lege. D. de verb. obl. Conat. dict. c. 1. 15. Dueñas, reg. 2. 40. limitatio, v. Villalobos, lib. 1. num. 139. & sufficiet tenet Crons, in dict. §. Diu numerot 96. Socinus Junior, cōsil. 129. num. 4. lib. 2. Cassaneus, in consuetudinibus Burgund. turb. 1. 11. §. 5. 54. pro quibus, leg. qui generaliter, D. qui pot. in pig. Sed nihilominus specialem hypothecam desiderat communis, quā refert Neugensancius

Præceptum II.

fancius de pignoribus, 1. membro, 2. part. numer. 3. Co-
uarr. cap. 15 num. 3. ad fin. quod latè dicitur omnino
videndum; loaq. Gutierrez, vbi sup. num. 7. licet gene-
raliter sufficere magis amittant, præter jam relatos,
Emanuel Suarez, in communibz opinioneibus, verbo
alienatio, & verbo proibitio, Greg. in leg. 73. verbo, in
las enagenvias, tit. 18 part. 3. quos nouissime sequitur
Pardaliorum, dicit cap. fin. 4. part. 9. 5. num. 7.
fin. Michael Palacios, in præ. Theologica, libro qua-
to cap. 6. ad finem Contraut. libro tertio variat. cap. 7.
numero sexto, Petrus Auendano, tefponio, 1. 2. Petrus
de Salazar, in vñ, & conuertere, cap. 1. numer. 63.
Iohannes Gutierrez, in dict. leg. nemo potest, ex num.
36. Emanuel Rodriguez, in explicatione motus Pro-
prietatis statim referendi, dubio 3. Gafpar Rodriguez, libro
secundo de annuis redditibus, quast. 9. exnum. 54. ma-

24 Secundo principaliter ex superiori refolutione inferitur interpretatio ad textum dleg fin. C de pacis interempt. omisis etenim quatuor interpretationibus, quas affligunt Ant. Gomez, in leg. 40. Tauri, num. 17, in quibus inuidit tradita a Baldinio in Iustinianum, pag. 403. Ioann. Roberto lib. 3. sententiarum, cap. 24. Iacobus Cuijacio, in leg. qui Romae, s. coheredes, D. de verb. oblig. existimo ex mente Baldi ibidem, & in dict. leg. ea lege, qui sequuntur Aretinus, & Imlota, in dict. s. ea lege, in dleg. fin. non fuisse apposita pacuum de non alienando, sed de non eximendo loco ab humano commercio, ut expressa textus verba demonstrant, quod pacuum, quia non omnino admittit liberam facultatem disponendi de re, admittitur a Iustiniano propter rationes, si expressa maximè in illis verbis: *For si enim multis modis interest, ubi ratione interesse venditatis nullam esse facultatem emporii eximendi illud locum Iustinianus confederavit, ut & I.C. in dict. leg. li ita qui, i. 35. s. ea lege inf. de verb. oblig. agi propter interprete posse.*

25 Offert se post hac interpretandus textus in dicto leg.
ea lege, 3. Cod.de cond.ob causam. Sed dicendum est
ibi conditionem, non competere ad rem ipsam reper-
tendam, sed interesse, ad quod agit donator, vel eius
heres per conditionem, & eruditus videndum omnino
de decima venditionis, cap. 1 o. num. 1. & 2 o. manuel
Rodriguez, ybi supra, in pr. Galpar Rodriguez, lib. 1.
9. 4. n. 28. & qui disputat, an ab ea potuerit supplicia-
ti; et an supplicatione non obstat nihilominus liget,
Felicianus, lib. 1. de censibus, cap. 6 apud quos de huins

26 obseruat Cujacius, in dicitur, coheredes. Qui + fanè rectè etiam considerat. leg. vlt. Cod. de rebus alien. non alien. parum aptè in conditionem adduci, siquidem, ut misericordia plures interpretationes quas

dem, ut nullas faciamus plures interpretationes, quas eidem assignant relati per Ripam, d. s. diu, numer. 8. s. Marianus, num. 17. Pinellus, in leg. 1. Cod. de bonis matrem. 3. part. num. 18. Ioann. Robertus, dict. cap. 24. Baldinus, vbi sup. pag. 406. solutam ibi decidi, alienatione prohibita, non solutu prohiberi actus illos, per quos transferunt dominium, qualis venditio, & similes, verum & illos, per quos constitutur ius in re, qualis est pignoris, aut scrutinis constitutio, non tamen inde sequitur, facta & ventione rei prohibite alienari, in contractu dominium non transfriri, ne que id ibi Instrinxius exprimi, decadendum autem erit ex aliis juris locis.

27 Considerat præterea, & idem Cuiacius in d. s. cohæredes, text. in leg. penitib. C. si manip. ita fuerit alienat, ad hanc tem non pertinere, quicquid alii putauerint, loquitur ibi Gordianus Imp. de feruo vendito ea lege, ne manumittatur, que impedit libertatem, non de feruo prohibitor alienari, lex ne manumittatur personam feruī cohæret, lex ne alienetur non item. Igitur in ea lege prohibitione manumittatur non efficit, quin & vendit, & per quemcumque contractum in aliū trāsferri possit, dum tamen ad libertatem non perdūatur.

28 Sed iam vela contrahamus, & eo, vnde digressa est nostra se convertat oratio, adiciamusque illud pro huius questionis, quam sup. numero octauo excitamus coronide, quod et si non minus sit controversum, an hoc conuentio in contrafatu censuali valeat, ne debitorum censu suppositum, sine creditori consenserit possit alienare, quam à trabellionibus frequentissime adiici deduces ex formula, quam nunc upatim scripsit Hispanus Gabriel Montetorto, in sua praxi, tract. 7. de *Las efruturas publicas*, pag. 135. ad fin. àque adiici posse defendant Ioann. Medina, de restituione, cap. de censu redimibili, fol. 180 Soto lib. 6. de initia. & iure, quest. 5. art. 2. Mercado de cambios, cap. de censibus, ad Antonii Pichardi Praef. Inistit.

Aretin, conf. 21. col. pen. & vlt. Socinus conf. 81. col. 3. volum. 3. Maranta, de ordine judic. 6. part. de executio-
ne fententie. n. 3. Nogafucus de pignoribus, 4. part.
principali, nu. 21. Ioan. Gutierrez, vbi sup. nu. 39. & de
jutamento, 1. part. cap. 23. num. 33. quibus, & Felicia
nus diet. num. 3. accedit, & (quos si non adducemus)
Matthaeus de Afflitis, decif. 3. 26. Tiraquelus, de jure
constituti, 1. par. nu. 37. Menoch. de recuperando pos-
sessione, rem. 1. qu. 22. & rem. 5. q. 8. num. 18. Rodericus
Suarez, in d. l. post rem iudicata, in declaratione le-
gis Regni, limitatione, 1. b. 6. quomodo ea, que sup.
num. 5. diximus supenda sunt. Quamvis de iustitia
huius conditionis, & de hac praxi dubitet Galpar. Ro-
driguez,